

Małgorzata Mikita

PAKIET CRD IV/CRR I JEGO WPŁYW NA RYNEK BANKOWY UNII EUROPEJSKIEJ

1. WSTĘP

Globalny kryzys finansowy XXI wieku wyraźnie obnażył słabości rynku bankowego Unii Europejskiej (UE). Okazało się, że banki są bardzo podatne na wszelkiego rodzaju wstrząsy na światowym rynku finansowym. Wiele banków odnotowało straty, część z nich upadła. UE podjęła wiele działań w celu zwiększenia odporności sektora bankowego na kryzysy finansowe. Jednym z nich jest opracowanie nowych wytycznych w zakresie dopuszczenia banków do działalności na rynku unijnym, jak też nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi. Nowe przepisy zostały ujęte w ramach tzw. Pakietu CRD IV/CRR.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie nowych regulacji rynku bankowego, jakie wprowadza Pakiet CRD IV/CRR, oraz ocena ich wpływu na sytuację sektora bankowego w UE.

2. NOWE REGULACJE WYNIKAJĄCE Z PAKIETU CRD IV/CRR

Parlament Europejski 16 kwietnia 2013 roku przyjął nową dyrektywę¹ oraz nowe rozporządzenie² w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności na rynku UE oraz nadzoru ostrożnościowego

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, L 176, t. 56, 27 czerwca 2013 r.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwe-

nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi działającymi na tym rynku. U podstaw nowych przepisów prawnych legły wytyczne Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego³. Nowe przepisy zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej 27 czerwca 2013 roku. W skrócie nazywa się je pakietem CRD IV/CRR (*Capital Requirements Package IV Directive/Capital Requirements Regulation*). Dyrektywa CRD IV zastąpiła Dyrektywę 2006/48/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe oraz Dyrektywę 2006/49/WE w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych. Pakiet CRD IV/CRR stanowi obecnie ramy prawne w zakresie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych do działalności na rynku unijnym, ramy nadzoru nad ich działalnością oraz obowiązujące je normy ostrożnościowe. Najistotniejsze zmiany, jakie zostały wprowadzone w ramach Pakietu CRD IV/CRR, dotyczą:

- wysokości funduszy własnych banków,
- płynności banków,
- dźwigni finansowej,
- ładu korporacyjnego,
- wynagrodzenia kadry kierowniczej,
- oceny ryzyka kredytowego,
- buforów kapitałowych.

2.1. Zmiany w zakresie wysokości funduszy własnych

Jednym z obszarów zmian są wymogi w zakresie wysokości funduszy własnych instytucji finansowych. Fundusze te obejmują dwa typy kapitału, tj. kapitał określany jako Tier I oraz kapitał określany jako Tier II (pojęcie kapitału Tier III zniesiono). W ramach kapitału Tier I wydzielono kapitał podstawowy Tier I (*Common Equity Tier I – CET I*) oraz kapitał dodatkowy Tier I. W rozporządzeniu CRR wskazano składowe wyżej wymienionych kategorii kapitału oraz możliwe odliczenia. Chociaż nie zmieniono wysokości łącznego współczynnika kapitałowego jaki musi być utrzymywany przez banki (nadal wynosi min. 8%), to jednak podwyższono wymagania w zakresie kapitału Tier I. Przyjęto, że:

stycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, L 176, t. 56, 27 czerwca 2013 r.

³ T. Wolanin, *Bazylea III*, [w:] *Szok regulacyjny a konkurencyjność i rozwój sektora bankowego*, S. Kasiewicz, L. Kurkliński (red.), Warszawski Instytut Bankowości, Warszawa 2012, s. 173.

- a) minimalny poziom współczynnika kapitału podstawowego Tier I nie może być niższy od 4,5% aktywów ważonych ryzykiem (było 2%);
- b) minimalny poziom współczynnika kapitału Tier I nie może spadać poniżej 6% aktywów ważonych ryzykiem (było 4%).

W okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku banki mają prawo (w ramach procesów dostosowawczych) odnotować nieco niższe poziomy wyżej wskazanych współczynników:

- a) współczynnik kapitałowy kapitału podstawowego Tier I na poziomie 4–4,5%;
- b) współczynnik kapitałowy kapitału Tier I na poziomie 5,5–6%.

Kapitał Tier I to kapitał nie obciążony żadnymi zobowiązaniami. Przykładem składowych tego kapitału są: akcje zwykłe, zyski zatrzymane, nadwyżki z emisji, kapitał rezerwowy, fundusz ogólnego ryzyka bankowego. Kapitał Tier II obejmuje instrumenty finansowe o zapadalności minimum 5 lat. Są wśród nich m.in. obligacje i pożyczki podporządkowane.

Głównym celem zmian w zakresie kapitału Tier I banków jest zwiększenie bezpieczeństwa ich działania. Nowe wskaźniki w zakresie tego kapitału są wyższe niż te obowiązujące w przeszłości. Ekonomisci wyrażają zróżnicowane poglądy na temat istotności podwyższania kapitału przez banki. Jedni twierdzą, że konieczność zapewnienia podwyższonego kapitału przekłada się bezpośrednio na podwyższenie cen kredytów bankowych, co z kolei wpływa na hamowanie tempa rozwoju gospodarczego kraju. Inni z kolei uważają, że dokonane podwyżki są stanowczo zbyt małe i nie są w stanie zaowocować zwiększeniem bezpieczeństwa działania sektora finansowego w UE. Proponują zwiększyć poziom współczynnika kapitałowego nawet do 30% aktywów ważonych ryzykiem.

2.2. Zmiany w zakresie płynności banków

Rozporządzenie CRR wprowadza dwa nowe bufory płynności.

Jeden z nich dotyczy płynności krótkoterminowej. Banki będą zmuszone do utrzymywania takiej ilości płynnych aktywów, które pozwolą na finansowanie działalności banku w ciągu 30 dni potencjalnego kryzysu płynnościowego. Płynność krótkoterminowa będzie mierzona za pomocą współczynnika pokrycia płynności krótkoterminowej – LCR (*Liquidity Coverage Ratio*), pokazującego relację aktywów płynnych do wypływów netto. Najbardziej płynna klasa aktywów to: gotówka, rezerwy w banku centralnym, niektóre instrumenty finansowe mające zabezpieczenie rządu lub banku centralnego. Na kolejnym miejscu pod względem płynności są: papiery rządowe, obligacje zabezpieczone oraz dłużne

papiery emitowane przez przedsiębiorstwa o najwyższych ratingach. Wskaźnik LCR ma obowiązywać od 2015 roku. Banki będą zobowiązane utrzymywać od 2015 roku 60% wymaganych płynnych aktywów na pokrycie swoich zobowiązań w czasie kryzysu, przez 30 dni. W 2016 roku wskaźnik ten wzrośnie do 70%, w 2017 roku – do 80%, w 2018 roku – do 90% i ostatecznie w 2019 roku – do 100%.

Drugi bufor dotyczy płynności długoterminowej, inaczej określanej jako stabilne finansowanie, tj. finansowanie zapewniające odpowiednie dostosowanie zapadalności aktywów i pasywów banku. Chodzi tu o wprowadzenie pewnych wymogów w zakresie relacji aktywów długoterminowych do pasywów długoterminowych. Relacja ta ma być mierzona według wskaźnika stabilnego finansowania (*Net Funding Stability Ratio* – NFSR), pokazującego relację funduszy własnych i środków obcych stabilnych do aktywów niepłynnych i o ograniczonej płynności (obliczany przy założeniu wystąpienia sytuacji kryzysowej)⁴. Wskaźnik ten ma obowiązywać od 2018 roku.

Nowe wymagania w zakresie płynności banków zmuszą je do zwiększenia udziału płynnych aktywów w ich portfelach. Dokładne wytyczne w zakresie wskaźników LCR oraz NFSR nie są jeszcze opracowane. Ich doprecyzowanie zajmie kolejne kilka lat.

2.3. Zmiany w zakresie dźwigni finansowej

Od 2018 roku mają obowiązywać pewne wymogi w zakresie dźwigni finansowej. Wskaźnik dźwigni finansowej (*leverage ratio*) nie będzie mógł przekroczyć 33,3% (wskaźnik dźwigni finansowej pokazuje relację funduszy ostrożnościowych Tier I do średniej wartości nominalnej aktywów). Nowe przepisy mają na celu ograniczenie nadmiernego zadłużania się przez banki.

2.4. Zmiany w zakresie ładu korporacyjnego

Pakiet CRD IV/CRR wprowadza nowe wytyczne w zakresie ładu korporacyjnego. Ich celem jest zmniejszenie ryzyka na jakie narażona jest w swym działaniu instytucja finansowa. Nowe wytyczne skierowane są do organów zarządzających i sposobów zarządzania ryzykiem, jak też ujawniania informacji o sposobie działania.

⁴ *Raport o sytuacji ekonomicznej banków. Banki 2012*, Warszawski Instytut Bankowości, Warszawa 2013, s. 22.

2.5. Zmiany w zakresie wynagrodzenia pracowników

Pakiet CRD IV/CRR wprowadza pewne zmiany w zakresie wynagrodzenia kadry kierowniczej wyższego szczebla. Ustalono pewne relacje między stałym składnikiem wynagrodzenia a składnikiem zmiennym (tzw. premią). Relacja ta została określona jako 1:1. W szczególnych przypadkach relacja ta może być zwiększona do 1:2. Zwiększenie wskaźnika do dwukrotności pensji wymaga podjęcia decyzji w tej sprawie na Walnym Zgromadzeniu, przy czym określono, że w Zgromadzeniu tym muszą wziąć udział udziałowcy reprezentujący 50% akcji i co najmniej 66% z nich musi opowiedzieć się za zwiększeniem premii. Jeżeli quorum nie zostanie osiągnięte, wniosek może zostać zaakceptowany jeśli poprze go 75% udziałowców uczestniczących w głosowaniu.

2.6. Zmiany w zakresie oceny ryzyka kredytowego

Pakiet CRD IV/CRR zachęca banki do stosowania ratingów wewnętrznych dla oceny ryzyka poszczególnych ekspozycji, jakkolwiek możliwe jest też stosowanie metody standardowej.

Pakiet CRD IV/CRR precyzuje zasady dotyczące obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, jak też wagi ryzyka poszczególnych ekspozycji. Nowe wagi ryzyka będą absorbowały, w wielu przypadkach, więcej funduszy własnych banków⁵. Szczególnie dotyczy to instrumentów pochodnych, pozycji sekurytyzacyjnych czy dużych pakietów akcji firm.

2.7. Zmiany w zakresie buforów kapitałowych

Pakiet CRD IV/CRR wprowadza kilka buforów kapitałowych obciążających aktywa bankowe (poza standardowymi wymogami kapitałowymi).

Jednym z nich jest tzw. bufor dla globalnych banków ważnych systemowo (*Global Systematically Important Financial Institution* – G-SIFI) w wysokości od 1% do 3,5%. Bufor ten ma obowiązywać od 2016 roku, z tym, że pełną wysokość, tj. 3,5%, ma osiągnąć dopiero w 2019 roku. Za wskazanie banków ważnych systemowo, które będą podlegać obowiązkowi tworzenia tego typu bufora, odpowiedzialne będą władze krajowe. Władze unijne będą jednak uprawnione do wskazania dodatkowych banków, które nie znalazły się na

⁵ J. Ramotowski, *Banki w UE mają nową konstytucję*, www.obserwatorfinansowy.pl [dostęp 17.VII.2013].

liście banków ważnych systemowo, wskazanych przez władze lokalne, i obciążenia ich dodatkowym buforem w wysokości 2% (lub 1%, jeśli bank jest częścią grupy kapitałowej), jeżeli uznają je za banki ważne systemowo.

Następnym buforem jest bufor antycykliczny (*countercyclical capital buffer*) w wysokości 2,5% aktywów ważonych ryzykiem. Podobnie jak bufor G-SIFI ma być wprowadzony w 2016 roku (w obniżonej wysokości). Pełna wysokość ma obowiązywać od 2019 roku. Celem tego bufora jest łagodzenie zakłóceń na rynku finansowym. Środki zgromadzone w ramach tego bufora mają być uwalniane w sytuacjach kryzysowych.

Kolejnym buforem jest bufor ochronny (*capital conservation buffer*). Jego rolą będzie absorpcja strat banków w okresach kryzysowych. Zgodnie z jego wytycznymi fundusze zasadnicze banku CET-1 będą musiały stanowić 2,5% całkowitej ekspozycji banku na ryzyko⁶. Bufor ten ma być wprowadzony w 2016 roku (w obniżonej wysokości). Pełna wysokość ma obowiązywać od 2019 roku.

Pakiet CRD IV/CRR daje także możliwość wprowadzenia przez nadzór krajowy dodatkowego bufora, zwanego buforem ryzyka systemowego (*systemic risk buffer*) w wysokości od 1% do 5% aktywów ważonych ryzykiem.

3. WPŁYW NOWYCH REGULACJI NA SYTUACJĘ SEKTORA BANKOWEGO W UE

Podstawowym celem nowych regulacji jest wzmocnienie systemu finansowego i zmniejszenie jego podatności na kryzysy. Można się spodziewać, że przedstawione regulacje przyczynią się do osiągnięcia powyższego celu. Banki będą bowiem zmuszone do podejmowania mniej ryzykownych działań niż dotychczas. Wpłyną na to nowe wytyczne w zakresie wymogów kapitałowych, płynności czy dźwigni finansowej. Nie bez znaczenia dla bezpieczeństwa pozostają także przepisy dotyczące ładu korporacyjnego, ujednolicenia zasad w zakresie oceny ryzyka kredytowego czy tworzenia nowych buforów kapitałowych. Poprawie bezpieczeństwa działania systemu bankowego w UE mają służyć ponadto przedstawione w Dyrektywie CRD IV przepisy dotyczące nadzoru ostrożnościowego sprawowanego nad instytucjami finansowymi, jak też publikowania informacji w zakresie regulacji ostrożnościowych. W ramach nadzoru ostrożnościowego sprecyzowano obowiązki i uprawnienia kraju pochodzenia banku i kraju przyjmującego. Przedstawiono zasady obo-

⁶ Raport o sytuacji ekonomicznej..., op. cit., s. 24.

wiążące przy wymianie informacji między krajami, jak też obowiązki osób odpowiedzialnych za ocenę skonsolidowanych sprawozdań finansowych instytucji finansowych. W rozdziale 3 Dyrektywy CRD IV przedstawiono zasady prowadzenia nadzoru skonsolidowanego. Można przewidywać, że nowe przepisy zmniejszą obciążenia administracyjne banków prowadzących działalność w różnych krajach, z uwagi na harmonizację przepisów.

Nie ulega wątpliwości, że wprowadzenie nowych regulacji ma również pewne złe strony. Z nowymi regulacjami łączą się nie tylko korzyści, ale także koszty ich wprowadzenia. Można mówić zarówno o kosztach dla poszczególnych banków, jak też kosztach dla całej gospodarki UE.

Koszty wprowadzenia nowych regulacji dla poszczególnych banków obejmują przede wszystkim koszty związane z koniecznością sprostania nowym wymogom kapitałowym oraz nowym miarom płynności i regulacjom w zakresie wysokości dźwigni finansowej. Sprostanie tym wymogom zwiększy koszty prowadzenia działalności przez banki. Można zatem mówić o wyraźnym dodatkowym obciążeniu banków⁷. Krzysztof Kalicki podkreśla, że banki mogą przyjąć dwie podstawowe drogi dostosowania się do wymogów kapitałowych⁸. Pierwsza z nich to wyjście na rynek kapitałowy i zwiększenie funduszy własnych banków poprzez emisję akcji (nie sprzyja temu jednak sytuacja ekonomiczna – niski zwrot na akcjach banków⁹). Drugą drogą jest redukcja aktywów ważonych ryzykiem. To przekłada się jednak na zmniejszenie podaży pieniądza i hamowanie wzrostu gospodarczego. Jest jeszcze dodatkowa droga polegająca na nowym ważeniu ryzyka aktywów poprzez stworzenie własnych modeli ratingowych IRB Advanced. Badania Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (*European Banking Authority* – EBA) pokazują, że modele te w wielu bankach istotnie obniżają poziom aktywów ważonych ryzykiem i potrzeby kapitałowe¹⁰. Według szacunków Komisji Europejskiej nowe regulacje spowodują wzrost aktywów ważonych ryzykiem o 24,5% w przypadku dużych banków i 4,1% w przypadku małych. Konieczność podniesienia fundu-

⁷ M. Stańczuk, *Możliwe implikacje wejścia w życie pakietu regulacyjnego Bazylea III dla polskich banków komercyjnych*, [w:] *Zmiany regulacji a rozwój sektora bankowego*, Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych, Zeszyty BRE Bank-CASE nr 120/2012, s. 25.

⁸ K. Kalicki, *Wpływ Bazylei III/CRD4 na sytuację sektora bankowego*, http://alterum.pl/pdf/Dr_hab_Krzysztof_Kalicki.pdf [dostęp 20.VIII.2013].

⁹ *Risk Assessment of the European Banking System*, European Banking Authority, Luxembourg, July 2013, s. 10.

¹⁰ Ibidem.

szy własnych oraz bufora ochrony funduszy wpłynie na zwiększenie kapitałów o 84 mld EUR do 2015 roku oraz 460 mld EUR do 2019 roku¹¹.

Z punktu widzenia rozwoju gospodarczego UE nowe regulacje mogą stać się pewnym zagrożeniem. Wzrost kosztów, jakie będą ponosić banki, może przełożyć się na wzrost cen kredytów udzielanych przez banki, co zmniejszy ich atrakcyjność dla potencjalnych kredytobiorców. Według szacunków Międzynarodowego Funduszu Walutowego działalność kredytowa banków w UE zostanie zredukowana o około 4% do końca 2013 roku¹². Zmniejszenie dostępności do kapitału może z kolei przyczynić się do zmniejszenia tempa rozwoju gospodarczego UE. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (*Organization for Economic Cooperation and Development* – OECD) szacuje, że wdrożenie nowych regulacji opartych na regulacjach Bazylea III spowoduje spadek PKB w strefie euro o 0,08–0,23% rocznie¹³.

Skutkiem zmian regulacyjnych może być również odchodzenie banków od produktów niskomargowych i o większym ryzyku. Może to spowodować pogorszenie się dostępu do kredytów dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), które, jak wiadomo, są siłą napędową każdej gospodarki¹⁴. W celu przeciwdziałania redukcji finansowania MŚP przez banki, UE wprowadziła w ramach pakietu CRD IV/CRR pewne dodatkowe przepisy. Jednym z nich są obniżone wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego związanego z ekspozycjami wobec MŚP. Ustalono, że narzuty kapitałowe dla banków z tytułu ekspozycji wobec MŚP będą obniżone poprzez zastosowanie współczynnika wsparcia w wysokości 0,7619. Ma to zachęcić banki do udzielania kredytów tej grupie przedsiębiorstw.

Wprowadzenie w życie pakietu CRD IV/CRR łączy się ponadto z ryzykiem pojawienia się tzw. arbitrażu regulacyjnego w skali światowej oraz arbitrażu międzysektorowego. Arbitraż regulacyjny oznacza, że banki z siedzibą w krajach, które nie wprowadziły nowych regulacji, będą miały przewagę konkurencyjną w stosunku do banków z krajów UE. Arbitraż międzysektorowy oznacza z kolei transfer ryzyka kredytowego z bilansów banków do innych instytucji, w których obciążenia regulacyjne dotyczące ryzyka kredytowego są niższe.

¹¹ T. Wolanin, *Bazylea III...*, op. cit., s. 179.

¹² *SMEs' Access to Finance, Survey 2011*, European Central Bank, European Commission, December 2011, s. 8.

¹³ T. Wolanin, *Bazylea III...*, op. cit., s. 176.

¹⁴ A. Angelkort, A. Stuwe, *Basel III and SME Financing*, Friedrich Ebert Stiftung, Germany 2011, s. 18.

4. ZAKOŃCZENIE

Perspektywy rozwoju gospodarki europejskiej zależą w dużym stopniu od banków. Istotna jest przede wszystkim zdolność banków do udzielania kredytów, jak też stabilność ich działania. Nie bez znaczenia pozostaje również atrakcyjność kosztowa kredytów dla potencjalnych kredytobiorców.

Pakiet CRD IV/CRR wywrze istotny bezpośredni wpływ na działanie banków w UE. Z jednej strony wzrastają szanse na utrzymanie stabilności sektora bankowego i zwiększenie jego odporności na kryzysy bankowe, z drugiej jednak strony, Pakiet CRD IV/CRR zwiększy koszty działania banków, jak też wpłynie na kierunki ich aktywności na rynku finansowym. Rodzi to ryzyko hamowania rozwoju gospodarczego UE. Ekonomisci zastanawiają się, czy nie nastąpi osłabienie podaży pieniądza i kredytu, co z kolei może zaowocować osłabieniem tempa wzrostu gospodarczego, a w skrajnym przypadku nawet recesją i bezrobociem? Dodatkowo rodzi się pytanie, czy jeden rozmiar regulacji jest racjonalny dla wszystkich banków?

Na obecnym etapie reformy sektora bankowego w UE nie można stwierdzić, że Pakiet CRD IV/CRR to panaceum na kłopoty sektora finansowego w UE. Nie ulega jednak wątpliwości, że sektor bankowy w UE wymagał wprowadzenia nowych regulacji (co wyraźnie unaocznili globalny kryzys finansowy XXI wieku). Pakiet CRD IV/CRR odpowiada tym wyzwaniom. Przepisy w nim ujęte stwarzają szanse na zwiększenie stabilności sektora bankowego, co w dłuższej perspektywie czasu przełoży się niewątpliwie na wzrost efektywności jego działania. Kolejne kroki w ramach reformy europejskiego systemu bankowego mają obejmować powołanie tzw. Unii bankowej, obejmującej jednolity mechanizm nadzorczy (*Single Supervisory Mechanism – SSM*) oraz uporządkowaną likwidację banków (*bank resolution schemes*).

BIBLIOGRAFIA

- Angelkort A., Stuwe A., *Basel III and SME Financing*, Friedrich Ebert Stiftung, Germany 2011, s. 18.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, L 176, Tom 56, 27 czerwca 2013 r.

- Kalicki K., *Wpływ Bazylii III/CRD4 na sytuację sektora bankowego*, http://alterum.pl/pdf/Dr_hab_Krzysztof_Kalicki.pdf [dostęp 20.VIII.2013].
- Ramotowski J., *Banki w UE mają nową konstytucję*, www.obserwatorfinansowy.pl [dostęp 17.VII.2013].
- Raport o sytuacji ekonomicznej banków. Banki 2012*, Warszawski Instytut Bankowości, Warszawa 2013.
- Risk Assessment of the European Banking System*, European Banking Authority, Luxembourg, July 2013.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, L 176, t. 56, 27 czerwca 2013 r.
- SMEs' Access to Finance, Survey 2011*, European Central Bank, European Commission, December 2011.
- Stańczuk M., *Możliwe implikacje wejścia w życie pakietu regulacyjnego Bazylii III dla polskich banków komercyjnych*, [w:] *Zmiany regulacji a rozwój sektora bankowego*, Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych, Zeszyty BRE Bank-CASE nr 120/2012.
- Wolanin T., *Bazylii III*, [w:] *Szok regulacyjny a konkurencyjność i rozwój sektora bankowego*, S. Kasiewicz, L. Kurkliński (red.), Warszawski Instytut Bankowości, Warszawa 2012.

STRESZCZENIE

W kwietniu 2013 roku Parlament Europejski przyjął nowe wytyczne w zakresie dopuszczenia banków do działalności na rynku unijnym, jak również nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi. Nowe przepisy zostały ujęte w ramach tzw. Pakietu CRD IV/CRR. Celem artykułu jest przedstawienie nowych regulacji rynku bankowego jakie wprowadza Pakiet CRD IV/CRR oraz ocena ich wpływu na sytuację sektora bankowego w UE.

SUMMARY

In April 2013, the European Parliament approved new guidelines for the admission of banks to the activities in the European Union market, as well as the prudential supervision of credit institutions and investment firms. The new provisions have been included in the so-called CRD IV/CRR package. The aim of the article is to present the new regulations of the banking market introduced by the CRD IV/CRR package and assess their impact on the banking sector in the European Union.

РЕЗЮМЕ

В апреле 2013 года Европейский Парламент принял новые руководящие указания по вопросу о допущении банков к функционированию на рынке ЕС в качестве их надзора над кредитными учреждениями и инвестиционными компаниями. Новые положения были включены в так называемый Пакет CRD IV/ CRR. Целью статьи является представление новых форм регулирования банковского рынка, введённые в Пакете CRD IV/CRR, а также оценка их влияния на ситуацию банковского сектора в ЕС.